

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sesiunea sinodului arhidieceșan.

Ședința a XVI din 28 Aprilie (10 Maiu).

Se cetesce protocolul ședinței premergătoare și — se dechiară de autentic.

Presidiul prezintă rogarea mai multor parochieni din Sibiu pentru îndeplinirea parochiei a doua, — se transpune comisiunii petiționare.

Presidiul răspundând la interpelațiunea deputatului Simeon Muntean referitoare la întregirea parochiei din Răchita-Purcareț, arată că în contra alegerii n'au încurs protest, dar în contra persoanei alesului ridicându-se învinuire ce ar putea compromite moralitatea alesului, consistoriul au sflat de lipsă pentru constatarea adevărului, a întreprinde cercetare.

Causa până acum însă, — de oare-ce cercetarea abia acum de curînd s'au putut termina și actele încă numai acum de curînd au încurs la consistoriu, — nu s'au putut decide meritorice, pune însă în perspectivă că cât mai curînd se va termina, — răspunsul se ia spre știință.

Presidiul răspunde la interpelarea deputatului Rubin Patîța în privința alegerii de capelan în parochia Teu protopresbiteratul Merceurei și constată, că cu ocaziunea alegerii prime obvenind la aceea iregularități, alegerea l-a s'au nimicit și făcîndu-se și a doua alegere, consistoriul asupra acesteia până acum pentru aceea n'au hotărît încă, pentru că la alegerea aceasta, ivindu-se din cauza rivalității concurenților fraților Marcu controversate, dorea și aștepta că aceste controversate se vor putea complana în interesul bisericii pe calea păcii și aceasta cu atât mai vîrtos, cu cât în aceasta privință au fost îndrumat chiar tata concurenților a face pași necesari.

Acum însă constatîndu-se că toate încercările de împăciuire s'au arătat fără rezultat, află că decizia fără periclitarea intereselor parochienilor nu se mai poate amîna, deci va stărui ca aceasta cauză să se decidă cât mai curînd.

Deputatul Rubin Patîța se declară de mulțămît, și — răspunsul se ia spre știință.

Deputatul Rubin Patîța face propunerea că: considerînd cumcă prin dispozițiunile regimului în cauza împărțirii ajutorului de stat s'a făcut problematică împărțirea protopresbiterilor din acest ajutoriu, și considerînd cumcă multele agende ce sînt impuse oficiilor protopresbiterale recer spese de cancelarie, pentru a căror acoperire nu există nici un îsvor; din prisosul ce se arată la bugetul de pe anul 1885, să se voteze ca spese de cancelarie pentru fie-care protopresbiter câte 100 fl. v., — se transpune comisiunii financiare.

Comisiunea organizatoare raportează asupra punctului VI din raportul general al Consistoriului pro anul 1883 cu

privire la participarea bisericii noastre prin o deputațiune la festivitățile din Segedin, și la propunerea comisiunii se ia cu vot unanim următorul conclud:

Sinodul ia la cunoștință actul de loialitate și patriotic al bisericii noastre ortodoxe române din Ungaria și Transilvania îndeplinit prin participarea sa la festivitățile arangiate cu ocaziunea venirii Maiestății Sale în orașul reconstruit Segedin; constată totodată că simțimintele manifestate la aceea ocaziune din partea bisericii noastre prin cuvîntarea adresată Maiestății Sale Domnitoriului Împărat și Rege, sînt în deplin acord cu cele ce clerul și poporul reprezentat prin acest Sinod le nutrește de seculi.

În preagrațiosul răspuns al Maiest. Sale sinodul află pîrinteasca încurajare pentru biserica noastră spre a-și cultiva simțul național ca o condițiune esențială a prosperității sale.

Ce privește preagrațioasa reflectare la împlinirea datorințelor către patrie și la respectul către legi, sinodul nu își poate ascunde nedumerirea: că aceste svaturi preafnalte a putut urma din informațiuni neexacte, cari ar trage la îndoială loialitatea și patriotismul bisericii noastre. De aceea sinodul cu vot unanim se pronunță pentru o prea umilită adresă către Maiestatea Sa, prin carea să se exprime în modul cel mai respicat că biserica noastră precum în trecut a păstrat nealterat simțul seu de loialitate și patriotism chiar și între cele mai grele ispite, cari le-au creat unele măsuri administrative țintitoare la jignirea intereselor naționale, și a autonomiei bisericii noastre, așa le va păstra acele și pe viitoriu ca o virtute eredită dela strămoși.

Pentru compunerea acestei adrese sinodul esmite o comisiune de trei stătătoare din deputații: Zacharia Boiu, Parteniu Cosma și Anania Trombițaș cu îndrumarea de a o prezenta aceea fără amânare sinodului.

Comisiunea organizatoare raportează că a prelucrat reprezentațiunea votată către guvern respective ministrul ung. reg. de culte și învețământ în privința revocării statutului adus pentru distribuirea ajutorului de stat de 24000 fl. dat pentru ajutorarea bisericii respective a preoției arhidieceșane, — și reprezentațiunea aceasta cetindu-se: — se primesce cu unanimitate și se acule la protocol atît reprezentațiunea cît și rescriptul ministerial dimpreună cu statutul referitoriu la împărțirea ajutorului, — reprezentațiunea în limba română, ear rescriptul și statutul pre lângă traducerea în limba română, și în textul original maghiar.

Comisiunea organizatoare raportează la subșternerea consistoriului referitoare la edificarea seminarului cu luare în combinațiune a zidirei bisericii catedrale și a reședinței arhiepiscopesci în urma concludului sinodal din 4/16 Maiu 1883, — și comisiunea prin raportorul seu constată că în comisiune s'au ivit două păreri, una a majorității de cuprinsul următoriu: — „Considerînd motivele ponderoase din cari au mânecat comisiunea organizatoare, apoi sinodul

archidieceșan din anul trecut acceptînd propunerea de a se proiecta clădirea seminarului pe terenul liber al „grădinei flora”, cu abatere dela proiectul consistorial ca unul ce nu s'a dovedit a întruni condițiunile igienice, pedagogice și locale dorite; considerînd că pe temeiul esaminării prin esperți, terenul menționatei grădini este foarte solid și că în privirea calității corespunde pe deplin; considerînd că strada ce duce pe dinaintea clădirilor de înființat s'a lărgit și în curînd se va obli și înfrumșea, în fine considerînd că după cum se dovedește prin schița arhitectonică prezentată de Escelenția Sa domnul arhiepiscop și metropolit, spațiul disponibil ar fi suficient pentru tus-tretele clădiri intenționate (seminariul, catedrala și reședința arhiepiscopescă); și că ar prisosi teren chiar și pe seama unei noue strade pe lătura despre oraș a terenului: — Consistoriul este însărcinat a dispune fără amânare pregătirea unui plan de clădire a seminarului pe un loc potrivit din „grădina flora” așternînd acest plan la procsima sesiune sinodală dimpreună cu preliminarul de spese. — La facerea planului să se ia privire la edificîndă biserica catedrală și reședința arhiepiscopescă”; — alta propunere a minorității de următoriu cuprins:

„Considerînd că lipsa de a se lărgi edificiul seminarial Andreian e de ani constatată, ca lipsă actuală și urgentă;

considerînd că combinațiunile unei clădiri în loc așa numit liber stînd în legătură cu alte edificii, cari toate impreună au să formeze un întreg și să fie monumentale, recer sume de bani de cari biserica noastră nu dispune în curînd nice nu va putea dispune;

considerînd prin urmare că până la realizarea acelor edificii se recere și timp mai îndelungat și foarte depărtat față cu trebuințele actuale și urgente;

considerînd că dacă se face satisfacerea trebuințelor actuali și urgente atîrnătoare de dorințe de altcum frumoase și laudabile din un viitoriu mai depărtat, instrucțiunea de care avem lipsă imperativă în toate zilele va suferi daune însemnate;

considerînd de altă parte că cu puterile financiare ce ne stau la dispozițiune, adaptîndu-se respective clădindu-se pe locul seminarului de acum și casel seminariului din vecinătatea nemijlocită un edificiu corespunzătoriu ar suplîni lipsele pe mai mulți ani; considerînd că planurile de mai înainte au constat că loc este din destul pentru a se zidi un edificiu spațios, luminos și într'unind și celelalte recerițe igienice; consistoriul arhidieceșan se însărcinează a dispune pregătirea unui plan de adaptare, respective de edificare a seminarului Andreian pe locul care se află cel de acum și pe locul caselor învecinate și a subșterne acest plan sinodului arhidieceșan în sesiunea cea mai de aproape dimpreună cu preliminarul de spese.”

Față cu aceste propuneri deputatul E. Brote susține propunerea consist. archid. dto 14 Aprilie 1884 Nr. 1904 epitr.

FOIȚA.

Ceva despre misiunea preotului român.*)

„Preotul este cel care trebuie să lumineze pe om, în toate căile sale; la el alergăm ca să ne aline durerile sufletești; el trebuie să ne îndulcească amărăciunile vieții din lumea aceasta.”

G. Lazar, dascălul român.

Caracteristica timpului de astăzi este năsuința încordată a popoarelor de a urca cu repeziunea fulgerului scara culturai și civilizațiunei.

Naturalistul cearcă a străbate din ce în ce mai afund în secretele naturii, pentru a înainta cu un pas progresul omenimei spre ținta destinată de providință. Astronomul cu o ochiu ager caută la fenomenele de pre bolta cerului cercînd a descoperi ceva nou, care să arunce lumină în știința a cărei reprezentant e dînsul.

Scurt dîs, o ferebere generală se observă pe toate terenele; o luptă generală la toate popoarele, dela

*) Publicăm cu plăcere acest tractat îndreptat spre luminarea poporului nostru. Dela junime așteptăm regenerarea poporului întrun cât el este decădut. Și junimea, care a îmbrățișat cariera preoțească are drept a face pretenșiune ca noi cu indoite speranțe se privim la ea. Red.

succesul căreia va atîrna fericirea sau nefericirea lor.

Din punctul nostru de vedere pre noi ne interesează mai de aproape poporul român de a căru braț puternic s'a frînt ca de o stîncă de granit colosul popoarelor ce inundară în cursul atîtor veacuri aceste țări remase ca o scumpă moștenire dela divul Traian.

Grele suferințe au trecut preste capul acestui fiu al Romei; amare zile au avut să îndure din toate părțile, dar toate acestea n'au fost în stare să-l nimicească căci:

Românul e întocmai precum stîncele mărețe
Care 'n valurile mării furtunate și sumețe
Neclintite 'n veci rămân. (Alexandri).

Din toate acestea s'a ridicat românul falnic și măreț și ați numele seu răsună preste țări și mări; ați scie lumea că în Orientul Europei pre termurii bîtrănului Danubiu locuesce un popor puternic în luptă și cu tendința spre perfecțiune. Gradul până la care s'a avîntat, are de a-l mulțămî calităților sale eminente și vitalității sale atît de caracteristice.

Dar pentru a se ridica la nivelul la care se află popoarele culte a-le seculului nostru numit al „luminii și civilizațiunei” mai lasă mult de dorit. Încordări mari și accelerarea puterilor sînt reclamate

ați cu imperiositate de toți câți judecă serios asupra situațiunei Românului în raport cu a altor popoare. Dela o conlucrare armonică a tuturor atîrnă fericirea scumpei noastre națiuni, scumpului nostru popor. Această fericire va fi deplină numai atunci, când rațele culturai vor penetra până în păturile cele mai jos a le poporului spre a-l ridica din ignoranța seculară în carea l-au fost împins vitregitățile timpului.

Poporul e punctul pre care trebuie să-și îndrepte privirea fie-care; în acest pămînt fertil trebuie să lucre fie-care după posibilitate, căci numai atunci va pute avea deplină satisfacție că a lucrat pentru binele și folosul națiuni sale; numai atunci se va pute bucura și va pute spera viitoriu promis de poetul în cuvintele:

„Viitor de aur Românimea are
Și preveți prin seclii a ei înălțare.”

Și oare cine e acela în sarcina căruia cade cu deosebire cultivarea poporului? Răspunsul la întrebarea aceasta 'l poate da cu ușurință ori și ce om care a meditat cătuși de puțin.

Sciu că unii vor dice, învețătoriu e în mîna căruia se încredințează tinerele mlădițe, odorul cel mai scump al unei națiuni. Deci el este chemat în prima linie de a se îngriji de luminarea poporului. Răspunsul acestora e foarte nimerit și conform cu natura lucrului. Dar par'că aud mii de glasuri șop-

ca să se procureze și înainteze sinodului procsim două planuri de edificare a seminarului și adecă un plan pe terenul caselor de astăzi ale seminarului și altul pe teren liber.

După terminarea discuției punându-se la vot, — cu respingerea propunerilor majorității și minorității din comisiune, se primesc propunerile consistoriului.

Cu aceste anunțându-se ședința următoare pe după amiaza la 5 oare, se pune la ordinea zilei continuarea rapoartelor comisiunilor și ședința se închide la 1. oară după amiaza.

Ședința a XVII-a din 27 Aprilie (9 Main).

Ședința se deschide la 5 oare p. m. și cetindu-se protocolul ședinței premerse, — se autentică.

La ordinea zilei raportul comisiunii organizatoare. Raportorul Demetriu Comșa raportează asupra concluderii Nr. . . . sinod. în chestiunea denumirii de protopresbiteri. Raportorul arată că în comisiune s'au dezvoltat două propuneri, una a majorității, reprezentată prin dsa, și alta a minorității, reprezentată prin dep. Parteniu Cosma.

a) Propunerea majorității este:

„Denumirea protopresbiterilor fiind clar și precis normată prin Statutul organic § 53, regularea procedurii consistoriului se consideră de rezolvată.“

b) Propunerea minorității este:

„Pentru denumirea de protopresbiteri până la o eventuală regulare prin congresul național, sinodul votează următorul

Normativ.

„1. Ca se poată fi cine-va denumit de protopresbiter, se recere să aibă calificațiunea normală, prescrisă în concludul sinodal din 1882 Nr. 154 și să fie într'unit cel puțin la patru părți din numărul total al voturilor date în sinodul electoral.

„2. Dacă cel ce au într'unit în sinodul electoral cele mai multe voturi corespunde recerștelor din pt. 1. el nu mai atunci poate fi preterat, dacă în comparațiune cu densusul, alt individ din ternariu, are calificațiune științifică și morală superioară, și are merite mai distinse pe terenul bisericesc și scolar.

„La astfel de preterare se recere în consistoriu două terțialități ale voturilor.

„3. Dacă cel ce a într'unit în sinodul electoral cele mai multe voturi este excepționat pentru lipsă de calificațiune, ear dintre ceilalți doi nici unul nu a într'unit atâtea voturi, câte se recer în punctul 1., sau dacă nici aceștia nu au calificațiunea normală: alegerea se nimicește și cu eschiderea celor necalificați se dispune alegere nouă, cu concurs nou.

„4. Excepțiunile din punctul de vedere al calificațiunii științifice și morale, și eventuala preterare admisă în punct 2, sânt de a se motiva la protocol în special cu date autentice.“

Cerându-se prin un număr corespunzător de deputați votare nominală, și admitându-se:

Se pune la votare dacă propunerea minorității se primesc de basă la desbaterea specială.

a) pentru propunerea aceasta a minorității din comisiune votează: 1. Almășan Ioan, 2. Boiu Zacharie, 3. Bologa Iacob, 4. Candrea Gerasim, 5. Cosma Parteniu, 6. Cupșa Samuil, 7. Duvlea Ilariu, 8. Fateșiu Nicanor, 9. Gall Ioan, 10. Ghiaja Teofil Tit, 11. Lazar Nicolae, 12. Olariu Alecs, 13. Petcu Lazar, 14. Dr. Pop Nicolau, 15. Popoviciu Nicolau, 16. Raț Ioan, 17. Roșescu Vasilie, 18. Tordoșan Alecsandru, 19. Trombițaș; ear

b) contra propunerii minorității și pentru propunerea majorității votează: 1. Bechnitz Ioan, 2. Barcianu Daniil Dr. 3. Brote Eugen, 4. Comșa Demetriu, 5. Cristea Nicolau,

tindu-mi cuvintele: nu mai puțin decât acesta are a lucra pentru cultivarea poporului și preotul și încă și într'o măsură mai însemnată.

Dacă căutam în trecut ne convingem că el a avut o rolă foarte însemnată în viața noastră națională; el a fost un por deschis pentru bietul țeran apăsător de sarcinile lumii. Densusul totdeauna a fost o sentință neadurmită la porțile fortăreței noastre naționale și ori și ce atac îndreptat asupra fortăreței la aflat veghind la postul său.

De câte ori bietul român lovit de necazuri n'a alergat la preot pentru a-i alina suferințele, pentru de ai mulcomi durerile.

Nu mai puțin ca în trecut, mai vartos în timpul de față preotul are o frumoasă misiune de implinit în mijlocul poporului. Ați mai cu samă se pretinde dela densusul ca să-și întrebunțeze toate puterile pentru că opera noastră națională să reiasă cât se poate mai frumoasă și mai completă.

Cu diferite ocazii atât publice cât și private auzi exprimându se oamenii cam în forma asta: atunci când preotul nostru și va cunoaște inalta sa chemare și când se va nisui să corespundă acestei chemări poporul nostru va prospera ca o floare bine cultivată, căci el este dotat dela natură cu o mulțime de daruri frumoase, cari toate-i sunt favorabili pentru de a ocupa un loc de frunte între celelalte popoare europene.

6. Damian Simeon, 7. Găetan Nicolau, 8. Gligor Petru, 9. Lazar Moise, 10. Măcelariu Ilie, 11. Pația Rubin, 12. Petra-Petrescu Nicolau, 13. Piso Sabin, 14. Pop Ioan, 15. Popea Nicolae, 16. Popea Ioan, 17. Popescu Petru, 18. Popescu Simeon, 19. Preda Ioan, 20. Stezar Constantin, 21. Truța Petru, 22. Zacharie Ioan.

În urma acestei votări primită fiind propunerea majorității din comisiune cu 22 voturi contra 19 — sinodul enuncie: „Denumirea protopresbiterilor fiind clar și precis normată prin Statutul organic § 53, regularea procedurii consistoriului se consideră de rezolvată.“

Față cu acest conclud presidentul arhiepiscop declară că din poziția Sa de Arhieru în cât s'ar întempla denumiri contra principiilor cuprinse în propunerea sa, care a dat privilegiu acestui conclud; astfel de denumiri le va considera de nule și nevalide, se înțelege până la o regulare a chestiunii la locul cel mai competent.

Cu acestea fiind timpul înaintat, ședința procsimă se anuncie pe mâne la 9 oare, ridicându-se ședința de astăzi la 8 1/4 oare seara.

Adunarea comitatensă a comitatului Sibiului.

Două obiecte de interes încă pentru noi pretind să fie sulate aici.

La punctul 35 privitoriu la clădirea pretoriului comitatensă s'a escat o viuă desbatere. Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român împreună cu vecinii Weindel și Habermann, a înaintat la comitat cerere. În sensul acestei cereri edificarea pretoriului comitatensă avea a se face după un plan nou, și sala cea mare proiectată venea spre parc. Asociațiunea transilvană ca proprietăreașă casei din strada morei încă zidea proiectatul edificiu pentru o școală superioară de fete cu frontul spre parc, asemenea vecinii. Cu chipul acesta se zideau în Sibiu nesce edificii monumentale, se înfrumșeșea parcul prin cărarea dealului și punerea edificiilor cu frontul spre parc și comitatul își putea edifica pretoriul după un plan bine studiat.

În adunare s'au ivit două propuneri. Comisia permanentă a propus ca să se susțină concludul vechiu. Să se edifice comitatul după planul vechiu fără a reflecta la cererea vecinilor și la momentele arhitectonice și estetice, accentuate și de arhitectul Szalay. Și aceasta din mai multe motive. Mai întâi planul nou ar urca cheltuelile cu vre-o 20,000 fl.

Ce e drept ar fi mai bine așa, însă banii sunt bani, și viitorul nu ne garantează că cine se va bucura de înfrumșeșea Sibiului.

Vecinii nu sunt legați de comitat ei pot veni cu frontul spre parc. Deci să rămănem la planul vechiu.

Domnul avocat Cosma a propus a se lua în considerare planul nou, făcut de arhitectul Szalay și care a luat în combinație frontul spre parc.

Domnul Cosma se bazează pe părerea arhitectului Szalay. Acest arhitect când a făcut planul cel vechiu n'a reflectat la frontul spre parc. Densusul însuși recomandă noul plan din toate privințele.

Preste aceasta comitatul are a lua în vedere că în planul cel vechiu sala cea mare e numai o caricatură arhitectonică, n'are lumină suficientă n'are galerie pentru public, și zidirea ei face imposibilă o nouă zidire acomodată.

Aceste accente când vor afla resunet în inima preotului nostru și când densusul va fi entusiasmat pentru binele națiunii noastre, putem spera că și poporul nostru va ajunge, ba chiar va întrece pe alte popoare în multe privințe.

Este sciut, că preotul e acela, care vine mai des în atingere cu poporul, care cunoaște mai de aproape durerile, care cunoaște defectele ce le are și scie prin urmare unde ar fi de a se întrebunța medicamentele pentru sanarea acelor rele.

În ori și ce necaz la densusul aleargă poporul ca la un părinte pentru a-i alina suferințele cari l'apasă necontentit.

Chiar numirea de părinte cu care se îndati nează al numi poporul, indică destul de evident ce are el să facă și cum are să se poarte față de credincioșii turmei sale.

Precum un părinte este sufletul familiei sale, el trebuie să se îngrijească de a da hrană materială și spirituală fiilor sei, el este dela care atâră fericirea sau nefericirea acelei familii; tot astfel și preotul trebuie să fie inima credincioșilor sei, să nu peardă din vedere îngrijirea de soarta lor; să planteze în trănșii religiozitate și moralitate.

La aceste două puncte culminează misiunea preotului.

Este pentru edificare după planul cel nou.

Față cu aceste propuneri domnul asesor consistorial Nicolau Cristea a propus chestiunea de amănare.

După domnul Cristea graba strică treaba. Să nu se creadă că se zidesce un circus. Edificiul din chestiune se face pentru sute de ani, și ar fi rău când prin grabă am scoate un monstru arhitectonic.

Propune deci ca comitatul să se pună în conțelegere cu cetatea pentru surparea dealului din parc. După aceia se vină cu plan binerun gat.

Punându-se la vot se primesc propunerile comisiei permanente și astfel cade părerea domnului Cosma și Cristea.

Al doilea a fost următoriu:

La discușiunea obiectului de sub Nr. 61, s'a incins o desbatere interesantă și foarte instructivă. Comuna politică Gușterița a dat în arândă pe anul trect o parte a pășunii comunale și a percipiat 900 fl., cari au intrat în cassa comună. Representanța comună a adus decisiunea: ca suma aceasta să se dea ca ajutoriu pe seama ambelor școale confesionale din comună, cea evangelică-luterană și cea gr. orientală — însă în proporțiunea vitelor de jug, ce le posed credincioșii ambelor biserici. În contra acestei proporțiuni de împărțire a recurat biserica gr. orientală; ear comisiunea permanentă comitatensă au propus: ca adunarea generală să nu deș loc recursului.

În contra acesteia a ridicat cuvântul dl asesor consistorial Anania Trombițaș, și cu provocare la articolul de lege LIII din anul 1868. § ful 23, care sună:

„În comune și orașe locuite de indiviși de diferite confesiuni religioase, cari comune dau din cassa domestică spre scopuri bisericesci sau în favoarea oare cărei școale confesionale ajutoare, din ajutoarele aceste fie-care confesiune aflătoare acolo e a se împărții după proporțiune dreaptă,“ apoi la art. de lege XXXVIII din 1868 §. 25 alin. 2*), și la analogia §-ului 44 al aceleiași legi, a dechiarat că cheia de împărțire acceptată de reprezentanța comună, nu corespunde nici legii nici dreptății și cu atât mai puțin echității; de oare-ce locuitorii români din aceea comună sânt la număr aproape egali cu locuitorii sași, și au școală cu mult mai slabă decât aceștia. Densusul e de părerea că decidera proporțiunii, în care are de a se împărții aceea sumă, nu cade în competența adunării generale a reprezentanței comitatense, ci — după cum a decis în casuri analoge însuși domnul ministru regesc

*) Acesta prescrie: „În privința acelor școale confesionale, cari până acum s'au susținut din averea și venitul comunității (politice), stă în libera voie a comunei a susține și pe mai departe usul de până acum; în acest cas însă ajutoriu are a se împărții între școalele de diferite confesiuni în proporțiune dreaptă, și nu se poate detrage nici dela o școală confesională până nu înceată și în privința celorlalte școale confesionale.“

§-ful 44 prescrie: „în comune, unde afară de credincioșii bisericii sau bisericelor, cari posed institut de învățământ corespunzător prescriptelor acestei legi, se află cel puțin 30 de prunci de alte confesiuni obligați la școală, a căror părinți nu voiesc se folosească școala confesională sustătătoare: comuna (politică) e datoare a înființa școală populară comună. Speșele acestei școale comune mai întâiu sânt a se acoperi din acele venituri ale averii comunale, cari sânt menite spre scopuri scolare și anume în aceea proporțiune, în care proporțiune stă numărul pruncilor umblători la școala comună față cu învățaceii școalelor confesionale...“

Ținta supremă pe carea să nu o peardă din vedere nici odată este mântuirea sufletească acelor încredințați păstoririi sale.

Preotul prin săvârșirea serviciilor bisericesci, prin administrarea tainelor și cu deosibire prin predici trebuie să influințeze asupra credincioșilor sei încât purtându-se conform perceptelor religiiunii creștine să se învrednicească de fericirea cea vecinică.

El trebuie să-i lumineze asupra destinațiunii omului, asupra purtării sale până când se află în această scurtă viață; arătându-i că îi stă în voia liberă de a și agonisi după moarte o fericire vecinică sau din contra o pedeapsă vecinică amăsurat faptelor sale. Ne spune s. scriptură că mântuitorul Christos trimițând pre apostoli să propoveduiască evangelia le-a dis; „mergând, învățați toate popoarele botezându i pre ei în numele tatălui și al fiului și al dughului sănt“. Din aceste se vede că el le-a demandat totodată să învețe și pre popor, care demandare să referesce și la următorii apostolilor.

Drept aceea ori și care preot are sânta datorință impusă de Christos de a face pre popor cunoscut cu instituțiunile bisericesci cu momentele mai însemnate din vieța creștinismului.

(Va urma.)

unguresc de culte și instrucțiune publică, — în competența comitetului administrativ comitatens. Deci aprobând pe deplin în princip nobila intențiune a comunei politice de a promova creșterea morală-religioasă a populațiunii — propune că: să se îndrume reprezentanța comunală din Gușterița a statorei altă cheie de împărțire ținând în vedere citatele prescripte ale legilor țerei.

În contra acesteia vorbește directorul seminarului preparandial evang. lut. din Sibiu C. Klein aducând de argument aceea, că proporțiunea după vitele de jug e usitată din vechime în comuna Gușterița, și că o alterare a acestui obicei ar avea de consecință că reprezentanța comunală, în prevalență maioritate de confesiunea evang. luterană, și-ar revoca conculsul, și astfel românii din cele 900 fl. nu ar căpăta nice a noua parte. Altcum dl Klein, dechiară că propunerea d-lui Trombițaș ar duce în consecințele sale la *comunism*, nu la cultura poporului la care tinde dl Trb. cu atâta ardoare

Dl A. Trombițaș replică, că nimic nu e strein vederilor sale decât comunismul invocat de dl Klein A citat legea țerei și crede că e o datorință a noastră precum și a reprezentantului înaltului regim, care e de față, a îngriji ca legea să nu se vatem. Dacă în urma acesteia reprezentanța comunală e mai gata a revoca cu totul conculsul seu decât a se conforma legilor, aceasta ar fi un act de cerbicie, care ar sta în crassă contradicere cu nobila intențiune culturală a creștinilor ev. luterani din Gușterița.

După ce pe Klein îl spriginesce și parochul ev. luteran Kast din Gușterița, ear domnul comite suprem dechiară că nu află ca prin conculsul de subcestiune să fie vătămata legea, se primesce propunerea comisiei permanente.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Seliște, în 4 Maiu. Stim. Dle Redactor! Eri s'a s'rbat la noi ziua de 3/15 Maiu cu mare entuziasm. Toată tinerimea scolară, băieți și fete — dela scoala de toate zilele și cei dela scoala de repetițiune preste 500, îmbrăcați în haine de s'rbătoare, cu stindardele scolare, luară parte la sfânta liturgie — după care s'a celebrat parastasul pentru eterna memorie și fericita odihnire a martirilor națiunii române. Iți creștea inima ascultând acele ecenii frumoase — căci deu rar se aud.

Favorisați de timp frumos și lin pre la 12 ore s'a făcut excursiune, și corul băieților de școală ajutați și de muzică, făcea să răsune pre piața Seliștei marselliesă dlui Andreiu Murășan cu o așa putere încât — la moment mare public urmă acestui convoiu fără capăt, afară la codrul verde. — Aci ajunși — copii de școală inițiați în jocurile naționale, hora Sinaii, hora mitocanului etc. și petreceau frumos — ear publicului present ia crescut inima de bucurie; — vădând ce viali sânt și ce vitalitate se află în copii de școală.

În declamațiuni și cântări naționale încă s'a produs bine copii și în alte jocuri scolare.

Cătră seară, după usul de mai înainte întreaga procesiune s'a întors în regulă esemplară până în piața Seliștei unde un public neașteptat de mare o întimpină cu brațele deschise — ca să se îndulcească batăr acuma de aceasta s'rbare națională, căci peste zi ocupațiunea nu le-a conbes.

Marselliesă „Desteaptate române etc.

Preoți cu crucea în frunte etc. s'a cântat cu entuziasm de mic și mare, tinăr și bătrân. Deodată o voce pătrunzătoare străbate peste public. Dl învățătoriu Nicolau Borza ține o cuvântare ocașională entuziasmată, fiind pătruns tare de sentiment național și cunoscând bine trecutul poporului român. Uniunea blăstemată a celor trei națiuni din 1438 contra sermanului popor românesc.

Când trei se obligară

Cu negru jurământ,

Să-l suferă în sclăvie,

A duce viață-amară

Lipsit precum de drepturi

Așa și de pământ.

Așa de bine intonată încât vibra și coarda cea mai fină din inima fie-căruia. Mergerea tot mai spre rău și înădușirea simțului național, izbucni acuma un veac sub Horea, care cu securea în mâni muiată în sânge de om a scris drepturile națiunii române și a aruncat semença libertății, în 1848 3/15 Maiu a adus fructe dulci. — Libertatea — 50.000 de inimi românesce au fost în stare se proclame libertatea unui popor servit cu totul dela 1438 până azi. — Europa a vădut uimită că noi trăim și neînscris între cei vii. Ziua de 3/15 Maiu ne arată că unirea face puterea, că unde — e un suflet și o gândire — și iadul se inspăimântă. Cu

bună înțelegere s'a făcut mult în 1848 și dacă era de lipsă forța brațului — românul viteaz și-l pune la dispoziție căci:

Cela ce se luptă pentru dejugare

Are de ce brațe, de ce inimi are,

Inime de foc.

Bolintineanu.

Tare frumos a amintit, că libertatea nu se poate câștiga prin căciuliri dela guverne — și nici prin ajutoriu strein — aceia ar fi degradare — ci se câștigă prin unire și bună înțelegere între români și celelalte popoară împilate — și închee numărind de prasnice împărătesce aceasta și mare de mândrie națională. — Fie ca spiritul cel bun să inspire în inimile celor 12 milioane de români din Carpați — Pind și Balcani — acele simțeminte naționale de cari erau cuprinse inimile celor 50,000 adunați pre câmpul libertăți, căci atunci libertatea poporului român va crește de sine ca florile în luna lui Maiu.

Traiască unirea! Traiască frățietatea și buna înțelegere între toți românii.

Un întreit să trăiască, după care părintele I. Popa. — Mulțămesc corpului învățătoresc pentru inițiativă arătând ca aceasta și de reinviere națională întrece multe alte s'rbători de preste an în însemnătatea ei, deci bine ar fi când prin o ordinațiune specială s'ar pune între prasnicele împărătesce.

Astfelu s'a s'rbat ziua de 3/15 Maiu la noi în Seliște cu mare entuziasm — ca o adevărată și de inviere națională; ear nu după cum cu rele intențiuni ni se dice: ca o și de amintire a tâlhăriilor din 1848.

Fie ca acestei zile să-i se dea însemnătatea cuvenită în toate părțile locuite de români. Fie ca memoria ei, cu cât ne depărtăm de ia să se întărească tot mai tare — căci deu mare însemnătate are pentru popor și tineretul scolariu.

Onoare d-lor învățători pentru inițiativă!

Onoare inteligenței noastre că au spriginit pre d-nii învățători.

Poporul ar serba această și de mândrie națională — însă în cele mai multe părți lipsesc inițiative, care se cam scie cui îi compete.

Seliște în 4 Maiu 1884.

Codreanu.

La ajutoriul de stat.

Preoțiimea noastră din protopresbiteratul Sibiului a făcut un pas bărbătesc demn de a fi imitat în întreagă archidieceasa.

Sibiul este centrul metropoliei noastre. Sântem făloși cu preoțiimea din giurul Sibiului și nustrim speranța, ca preoțiimea noastră de aici va justifica totdeauna prin fapte poziția sa etnografică.

Salutând în totalitatea s'a preoțiimea din protopresbiteratul Sibiului, publicăm deamna ei dechiaratiune.

Din parte-ne din adîncul inimei strigăm: „*Vivent secuentes!*“

Eată dechiaratiunea:

„Subsemnații, ca preoțiimea a tractului gr. or. al Sibiului, luând din comunicarea oficială a organelor administrative la cunoscință, că dl Ministru reg. ung. de culte și instrucțiune, prin un esmis al seu a decretat ca „ajutoriu imperătesc“ merit pentru preoții s'raci și binemeritați din archidieceasa gr. or. a Transilvaniei, pe viitoriu să nu se mai împartă ca în trecut, prin Archiepiscopul și Consistoriul nostru, ci prin însuși dl ministru după premergerea petițiunilor și recomandațiunilor prescise de D-Sa, — s'au întrunit la datul mai jos însemnat în conferență, și

considerând ca prin citatul emis ministerial

a) se vatămă autonomia garantată prin lege a bisericeii gr. or. române,

b) se degradează Archiepiscopul gr. or. la rolul de colector al unor date statistice, de cari dl ministru n'are să țină seamă,

c) nu se mai garantează adevăratele merite, câștigate pe terenul pastoral cultural, ba e de temut, că s'ar pute face abus de acest ajutoriu în interesul politiceii dominante, carea nu poate intra în sanctuariul bisericeii,

d) considerând, că reprezentanța legală a bisericeii, sinodul archidieceșan, a decis în numele bisericeii că la cas când toți pașii ce se vor face la Înaltul regim ar rămâne fără rezultatul dorit, Archidieceșan gr. or. română din Transilvania, renunță la acel ajutoriu împărătesc, — dau în mod s'rbătoresc următoarea

Declarațiune:

1. Preoțiimea din protopresbiteratul gr. or. al Sibiului votează în unanimitate încredere și recunoscință sinodului archidieceșan și aderează la conculsul adus în cestiunea ajutoriului împărătesc merit pentru preoții gr. or. s'ermani și binemeritați din Archidieceșan Transilvaniei prin urmare;

2. La cas când nu s'ar da acel ajutoriu pe basa dispozițiunilor primitive din anul 1861, ci Înaltul regim ar insista pe lângă condițiunile umilitoare puse de emisul dlui ministru reg. ung. de culte: preoțiimea subsemnată renunță la acel ajutoriu și va condamna pe fiecare preot român gr. or., carele în asemenea condițiuni umilitoare s'ar injosi al primi.

Sibiu 8/20 Maiu 1884.

(urmează subscrierile preoților)

Varietăți.

* (Modern). Cravalurile din Cluș se pare a se aproia de sfârșit. Poliția a interzis o a treia întrunire proiectată a junimei universitare maghiare, și senatul universității a introdus cercetare disciplinară contra urșitorilor tumulturilor scandaloase.

Mai puțin cu minte este presa ungurească. Ea merge cu agitațiunea pe drumul apucat și nu încețază cu șovinismul necălit.

Profesorul Dr. Silași a dat dechiaratiune prin diare respingând inviniurile de nepatriotism aduse de junime. Ar trebui se scie domnul profesor că astăzi este merit a fi nepatriot în sensul băețandriilor din Cluș. Și cu acest nepatriotism trebuie se ne fălim.

* (Negrolog). Fratele, surorile, consăngeni, amici și parochienii comunității Grid cu inima sângerândă fac cunoscut că mult regretabilul paroch **Iacob Urdea** din Grid, defensor matrimonial, preșident al școlii capitale venețiane gr. or. din Veneția inferioară, membru al comitetului administrativ din comitatul Făgărașului etc. după un morb grav și îndelungat a repausat în 7 Maiu a. c. st. v. la 10 oare ant. merid. în etate cam de 39 ani; ear rămășițele pământesci se vor petrece spre repausul etern în cimiteriul bisericeii gr. or. din comunitatea indicată Joi în 10 Maiu st. v. an. curent la 12 oare. Fiei țărina ușioară și memoria eternă.

* (Cas de moarte). Iuliana Militariu, logodită cu Alesandru Brădean, învățătoriu în Neudorf la 30 Aprilie a. c. s'a mutat la cele ceresci.

* (Omor). La 10 Aprilie a. c. st. v. pe drumul dintre Tălmăciu și Vestem s'a aflat crâncen mutilat cadavrul unei fete din comuna Riul Sadului.

Îndată s'au și arestat trei ciobani — toți români, și fără transportați aici în închisoare. Diarele din loc au luat notiță despre arestarea acestor ciobani. La o septămână bieții ciobani fură eliberați, și noi credem că dacă s'a luat notiță despre arestarea lor, trebuia să se notifice și punerea lor pe picior liber.

Asupra omorului plana secret și nime nu scia cum s'ar afla ucigașul.

Judele de criminal de aici domnul Ioan Bădilă ca din ceriu seniu are suspițiune asupra unui sas din Tălmăciu, cu numele Iohan Blasius. Pune mâna pe el, îl aduce la Sibiu, investigatează și noapte până ce Dumineca trecută Blasius mărturisesce, că el a omorât fata.

Cât timp a fost sub cercetare prealabilă lumea a tăcut ca peșcele. Nici nu s'a sciut că el e sub cercetare, și nici aceia că cei trei ciobani sânt eliberați.

Duminecă mărturisesce Blasius, și Luni diarele din loc sciu comnica fel de fel de lucruri despre acest individ: că el e om cerput, a avut o viață de tot destrăbălată, că e creștin, hăbăuc, prost cum e mutul mai vonic și altele.

Noi sântem oameni cam prostuți — după cum ni s'a șis —

Va trebui să mai învățăm multe, să esperiăm multe, până să ajungem a înțelege unele și altele.

În restimp de trei luni de zile 2 crâncene omoruri s'au întemplat pe la noi.

Semne triste acestea și noi nu scim cui să atribuim decadința morală, manifestată prin atâtea fapte criminale.

* (Bibliografie). „Școala Practică“ tomul III, numărul 1 pro Aprilie a apărut și conține: „După esamenile de vară“ VI. „Întrebările învățătorului și răspunsurile scolarilor“. — „Teoria și prașa în educațiune“. „Epistolele învățătorului A. cătră învățătoriu B., Epistola I: „Despre creșterea scolarilor la ordine și punctualitate“. — „Jertfirea lui Isac“ (lecțiune practică din istoria biblică pentru bienul II) — „Înmulțirea cu numeri decimale“ (lecțiuni practice ținute prepașanților din Gherla, în cursul I, semestrul II). — „Semença (lecțiune practică din istoria naturală și special din botanică pentru școlile populare, bienul II)“. — „Primul congres al corpului didactic din România“. — „Concurs pentru primirea în școlile c. r. de cadeți“. — „Academia română,“ (ortografic). — „Învitare de prenumerațiune“.

Nr. 476/1884.

Cercular

cătră toate oficiile parohiale, direcțiunii școlare și învățătorii dela scoalele confesionale gr. or. din protopresbiteratul Sibiului.

În legătură cu cerculariul dto 22 Aprilie a. c. Nr. 421 se comunică aci programul esamenelor anuale spre luare la cunoștință și conformare.

Tot odată subsemnatul află de cuviință a ordina următoarele:

1. În ziua ținerii esamenului are să fie pregătit în toată regula conspectul datelor statistice școlare pentru anul scol. 1883/4 pe blanchetele prescrie, cari se capetă în tipografia arhidieceșană. Acest Conspect are să fie pe masa presidială spre a se lua în primire. De asemenea:

2. Conspectul materiei de învățământ percurse în decursul anului școlar. Acest conspect are să arete în liniamentele generale ce s'a propus din fiecare obiect de învățământ în singuraticile despărțimente.

De sine se înțelege că amândouă aceste conspecte au a se pregăti în câte 2 esemplare, din cari unul signat de subsemnatul va rămâne în arhivul scoalei, altul se înaintează oficiului protopresbiteral.

3. Directorii școlari, de asemenea toți preoții (în parochiile unde sunt mai mulți, preoți ori unde parochul nu e tot odată și director), împreună cu 2 sau 3 delegați din partea comitetului parochial ca senat școlar, sunt îndatorați a asista la esamen.

4. Esamenele fiind publice, nu numai că este permis, dar este chiar de dorit ca părinții pruncilor și toți câți se interesează de progresul școlar să asiste la esamene.

5. Onorații parochi vor capacita pe creștinii noștri că ziua ținerii esamenului atât pentru părinți, cât și pentru prunci și comuna bisericească este o zi de serbătoare; că prin urmare fiecare părinte are să-și trimită pruncii la această serbătoare, la esamen, în haine serbătorești, și că dela aceasta serbătoare nu este iertat să lipsească nici un elev de școală.

6. În fiecare parochie, în ziua ținerii esamenului are să se țină slujbă dumnezească, cu rugăciunea de mulțămire rostită din genunchi (Mulțămirea pentru câștigarea după cerere — Liturghier pag. 236 și 237). La această rugăciune au să participe toți elevii, și încât se poate de mulți credincioși.

7. Esamenele se vor începe regulat la 8 oare dimineața. În comunele acele, în cari esamenul se va ține numai înainte sau după meșă-zi, esamenul înainte de meșă-zi se va începe la 7 oare, iar după meșă-zi la 3 oare.

8. În acele parochii, la a căror școală sunt învățători provisorici ori suplenți, membrii comitetului parochial imediat după esamen au să se întrunească în ședință spre a se stabili condițiunile de concurs pentru ocuparea definitivă a postului învățătoresc.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului. Sibiui, 4 Maiu 1884.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Programul
esamenelor anuale dela scoalele din protopresbiteratul gr. or. al tractului Sibiului cu finea anului școlar 1883/4.

Nr. cur.	Scoala parochială din	Ziua ținerii esamenului	Scoalele la a căror esamene învățătorii vor participa	Învățătorii, cari vor participa la esamen	Delegații, cari vor participa la esamen
1	Boița	24 Iunie	Sadu, Tălmăcel	Ioan Barbu, D. Heuș, N. Sperlea	Iosif Aron Gregoriu Suciu
2	Bungard	10 Maiu	Mohu, Sibiui sub. inferior	Ilie Brana, Toma Joandrea	Ambrosie Tătar Teodor Necșa
3	Cornățel	17 Maiu a. m.	Roșia, Vurper	Nicolae Nistor Mateiu Platoș	Iosif Aron Gregoriu Suciu
4	Cristian	21 Maiu a. m.	Poplaca, Rusciori	Vasile Alămorean	Nicolae Todoran Simeon Secărea
5	Gușterița	9 Maiu	(Învățătorul e delegat)	Ilie Brana, Ioan Duma	Iosif Aron Gregoriu Suciu
6	Loamneș	17 Iunie	Slimnic, Ruși	N. Păreș, N. Șerban C. Fântână	Ioan Marian, Isaia Henteș
7	Mohu	16 Maiu a. m.	Gușterița, Bungard	Ioan Modran	Coman Hambășan Ioan Mera
8	Ocna inferioară	20 Maiu a. m.	Ocna sup., Șura-mare	I. Vințelariu	Nicolae Todoran Simeon Secărea
9	Ocna superioară	20 Maiu d. m.	(Învățătorul e delegat)	I. Drugociu	Nicolae Todoran Simeon Secărea
10	Poplaca	28 Maiu	(Învățătorii delegați)	I. Dordea, St. Barbu	Ambrosie Tătar Teodor Necșa
11	Reșinari	20—23 Iunie	(Învățătorii delegați)	Ioan Vestemian Toma Joandrea	Gregoriu Suciu Ioan Mera
12	Riu-Sadului	13 Maiu	Reșinari, Sadu	Corpul învățătoresc din Reșinari	Iosif Aron Gregoriu Suciu
13	Roșia	17 Maiu d. m.	Cornățel, Vurper	N. Nistor, I. Căliman	Iosif Aron Gregoriu Suciu
14	Rusciori	21 Maiu d. m.	Cristian, Turnișor	Ioan Dordea Stefan Barbu	Nicolae Todoran Simeon Secărea
15	Ruși	19 Maiu d. m.	Veseud, Loamneș	Nicolae Păreș Ioan Belășcu	Ioan Marian Isaia Henteș
16	Sadu	29 Maiu	Tălmăcel, Boița	N. Bobeș, N. Istrate, N. Sperlea, I. Vestemian	Ambrosie Tătar Teodor Necșa
17	Sibiui-cetate	30 Iunie	(Învățătorul bolnav)	Lazar Negrilă	Coman Hambășan Ioan Mera
18	Sibiui suburb. inf.	29 Iunie	Sibiui-cetate, Sibiui suburb. iosefin	I. Modran, D. Băilă	dto dto
19	Sibiui suburb. iosef.	27 Iunie	Bungard, Reșinari	Lazar Negrilă	dto dto
20	Slimnic	23 Maiu	Loamneș, Șura-mare	Ioan Belășcu Dimitrie Băila	dto dto
21	Șelimber	16 Maiu d. m.		Ioan Duma	dto dto
22	Șura-mare	31 Maiu	Sibiui sub. inferior, Slimnic	Ioan Drugociu Coman Fântână	Nicolae Todoran Simeon Secărea
23	Tălmăcel	24 Maiu	Boița, Sadu	N. Bobeș, N. Istrate, I. Barbu, D. Heuș	Ambrosie Tătar Teodor Necșa
24	Turnișor	28 Iunie	Șelimber, Gușterița	V. Alămorean	dto dto
25	Veseud	19 Maiu a. m.	Ruși, Loamneș	N. Șerban	Ioan Marian Isaia Henteș
26	Vurper	3 Iunie	Roșia, Cornățel	Ioan Căliman Mateiu Platoș	dto dto

Sibiui, 4 Maiu 1884.

Simeon Popescu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 142

[732] 2—3

CONCURS.

Pentru reintregirea parohiei de classa a III. din Berghiu cu filia Colibi devenită vacantă, se escrie conform ordinațiunii preaveneratului consistoriu arhidieceșan din 27 Martie 1884 Nr 1307 B. acest concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sânt:

1. Dela 160 familii câte o ferdelă de cucuruz în grăunțe și câte o zi de lucru (clacă) de familie.

2. Venitele stolari indatinat și regulate, cari toate la olaltă dau suma aprocsimativă de 350 fl., v. a.

Doritorii de a se aplica în această parochie au să-și subștearnă rugărilor inzestrate cu toate documentele prescrie de statutul organic și regulamentul congresului din 1878, subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul supra indicat.

Sebeș în 3 Maiu 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 403 1882 civ.

[532] 2—3

Publicațiune.

Spre a se putea începe proferativele în procesul de segregarea pădurilor și a pășunilor în comuna **Diospataka**, și anume pentru regularea reprezentației, statuirea preliminarului de spese și facerea acțiunii se pune zi de petracare în **Diospataka pe 23 Iunie 1884** și zilele următoare, la care se invită cei interesați.

Deeș, 18 Faur, 1882.

Sebesal m. p.,
jude esmis.

MORBURI
SECRETE

le vindec pe baza experiențelor celor mai noue științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale **pecatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența.** Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 25

Dr. Bella,

membreu la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS

Cărți bisericesci, literarie și școlare.

Dela

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ ÎN SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 47

se poate procura:

Portretul fericitului arhiep. și metrop. **Andrieu** bar. de **Saguna** în mărime de 50 × 66 cm. Prețul 1 fl., cu trimiterea francată 1 fl. 10 cr.

Portretul Esc. Sale arhiep. și metrop. **Miron Romanul**. Prețul 1 fl. 20 cr., cu trimiterea francată 1 fl. 30 cr.

Portretul P. S. domnului episcop al dieceșei Caransebeșului **Ioan Popasu**. Prețul 1 fl. 20 cr., cu trimiterea francată 1 fl. 30 cr.

Portretul marelui mecenat **Emanoil Gojdu**. Prețul 1 fl., cu trimiterea francată 1 fl. 10 cr.

Condice școlare: Registrul, Matricula școlariilor, legat din 50 coale à 1 fl. 50 cr.; Catalog de clasă legat din 10 coale 35 cr., din 15 coale 45 cr., din 20 coale 55 cr.; **Chronica școlară**, Protocol de clasificățiune, legat din 50 coale à 1 fl. 50 cr. — **Consemnarea pruncilor obligați a frecuenta școala**, **Conspect despre absenții**, **Conspect sumariu despre absenții școlariilor** pentru protopresbiteri, coala à 2 cr.

Instrucțiunea pentru manuirea condicelor școlare 20 cr.

Litere mobile pentru mașina de cetire, după ortografia fonetică, 145 bucăți. Prețul 2 fl. 50 cr.

[679] 8

Catalogul cărților gratis și franco.

Comandele se efectuesc numai prelungă rambursă (Nachnahme, Posta felvétel), computând 10 cr. pentru pachetare.

O înlesniră mare la comande mai mici sânt asignațiunile postale, cu cari se poate trimite suma pentru cărți comandate, adaugându-se și porto postal.

Tipărituri pentru protopresbiteri și parochi.